LECTIO XIX: Η ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΙΛΙΝΑ

Marco Tullio Cicerōne et Gaio Antōnio consulibus, Lucius Sergius Catilīna, nobilissimi generis vir sed ingenii pravissimi, contra rem publicam coniurāvit. Eum clari quidam sed improbi viri consecūti erant. Catilīna a Cicerōne ex urbe expulsus est. Socii eius deprehensi sunt et in carcere strangulāti sunt. Ab Antōnio, altero consule, Catilīna ipse cum exercitu suo, proelio victus, interfectus est. Gaius Sallustius tradit multos etiam milites Rōmānos in eādem cruentissimā pugnā occīsos esse, multos autem graviter vulnerātos esse.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Όταν ήταν ύπατοι ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρωνας και ο Γάιος Αντώνιος, ο Λεύκιος Σέργιος Κατιλίνας, άνδρας από πολύ αριστοκρατική γενιά αλλά με χαρακτήρα πάρα πολύ διεστραμμένο, συνωμότησε εναντίον του κράτους. Αυτόν ακολούθησαν μερικοί επιφανείς αλλά αχρείοι άνδρες. Ο Κατιλίνας εκδιώχθηκε από τον Κικέρωνα από τη Ρώμη. Οι σύντροφοί του συνελήφθησαν και στραγγαλίστηκαν στη φυλακή. Ο ίδιος ο Κατιλίνας, με τον στρατό του, νικήθηκε από τον Αντώνιο, τον άλλο ύπατο στη μάχη και φονεύθηκε. Ο Γάιος Σαλλούστιος παραδίδει ότι στην ίδια την τόσο φονική (φονικότατη) μάχη φονεύθηκαν ακόμη πολλοί Ρωμαίοι στρατιώτες και πολλοί (άλλοι) τραυματίστηκαν βαριά.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α΄ κλίση

Catilina -ae αρσενικό, δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό ως κύριο όνομα

pugna -ae θηλυκό

Β΄ κλίση

Marcus -i αρσενικό, δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό ως κύριο όνομα

Tullius -ii/i αρσενικό (Κλητική ενικού Tulli), δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό ως κύριο όνομα

Gaius -ii/-i αρσενικό (Κλητική ενικού Gai), δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό ως κύριο όνομα

Antonius -i αρσενικό (Κλητική ενικού Antoni), δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό ως κύριο όνομα

Lucius -ii/-i αρσενικό (Κλητική ενικού Luci), δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό ως κύριο όνομα

Sergius -ii/-i αρσενικό (Κλητική ενικού Sergi), δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό ως κύριο όνομα

Sallustius αρσενικό (Κλητική ενικού Sallusti), δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό ως κύριο όνομα

vir -i αρσενικό

ingenium -ii/-i ουδέτερο

socius -ii αρσενικό

proelium-ii/i ουδέτερο

Romanus -i αρσενικό (εδώ λειτουργεί ως ουσιαστικό)

Γ΄ κλίση

Cicero -onis αρσενικό, δεν σχηματίζει κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό ως κύριο όνομα

consul -is αρσενικό

genus -eris ουδέτερο

urbs -is θηλυκό

carcer -eris αρσενικό (ετερόσημο, στον ενικό φυλακή, στον πληθυντικό αφετηρία, βαλβίδα)

miles -itis αρσενικό

Δ΄ κλίση

exercitus -us αρσενικό (δοτική ενικού exercitui & exercitu)

Ε΄ κλίση

res, rei θηλυκό

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β΄ κλίση

pravus, -a, -um (pravior, -ior, -ius pravissimus, -a, -um)

publicus, -a, -um

improbus, -a, -um (improbior, -ior, -ius improbissimus, -a, -um)

cruentus, -a, -um (cruentior, -ior, -ius cruentissimus, -a, -um)

multi, -ae, -a (plures, -es, -ia plurimi, -ae, -a)

Γ΄ κλίση

nobilis, -is, -e (nobilior, -ior, -ius nobilissimus, -a, -um)

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

is, ea, id (δεικτική-επαναληπτική)

quidam, quaedam, quoddam (αόριστη-επιθετική)

alter, altera, alterum (αόριστη, χαρακτηρίζεται και ως αντωνυμικό επίθετο)

suus, -a, -um (κτητική, γ΄ προσώπου εδώ για έναν κτήτορα)

ipse, ipsa, ipsum (δεικτική-οριστική)

ΡΗΜΑΤΑ

1η Συζυγία

coniuro, coniuravi, coniuratum, coniurāre

strangulo, strangulavi, strangulatum, strangulāre

vulnero, vulneravi, vulneratum, vulnerāre

3η Συζυγία

consequor, consecutus sum, consequi (αποθετικό)

expello, expuli, expulsum, expellĕre

deprehendo, deprehendi, deprehensum, deprehendĕre

vinco, vici, victum, vincĕre

interficio, interfeci, interfectum, interficĕre

trado, tradidi, traditum, tradĕre

occido, occidi, occisum, occidĕre

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

etiam

graviter (Συγκριτικός: gravius, Υπερθετικός: gravissime)

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

contra + αιτιατική

a/ab + αφαιρετική

ex + αφαιρετική

in + (εδώ) αφαιρετική

cum + αφαιρετική